

Observatoriul este de două ori în
septembra, Miercură și Săptămâna.

Pretiu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimis cu postă în lăințrulu monarhiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. său 22 franci, pe 6 luni 5 fl. său 11 franci. — Numeri singuratici se dau căte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diaru politicu, national-economicu si literariu.

Anulu V.

Nr. 93.

Sibiu, Mercuri 24/6 Decembre.

1882.

Anathem'a dela Maramurasiu.

(Urmare din Nr. 91 et 92.)

Responsulu celu mai simplu, scurtu, dara scuturatu si indesatu, ce se pote da la demonstratiunea oficioasa din Maramurasiu, ar fi, ca fostii 153 delegati ai alegatorilor de nationalitate romana din Ungaria si Transilvania, cati au participat la conferinta electorală din Maiu 1881, inca si acei ce n'au fostu in stare de a participa, se convocé din nou, fiacare in capitala colegiului electoral, sau la altu locu mai acomodatu, precantu numai se pote, pe toti alegatorii de nationalitate romanescă in siedintie publice, adeca cu usile deschise. Dupace pana acuma s'au cerutu in tota partile acestor tieri preste doue mii de exemplarile din memorialu; dupace de siepte septemanii atatul diariile romanesci catu si cele magiare si germane scarmana mereu la acelui operatu, trebue se presupunemu, ca cei cari sciu carte, cunoscu acum coprinsulu lui, prin urmare le remane ca se lu comunice si la ceilalti alegatori prin graiulu viu, anume se citesa in audiul loru cele 9 puncte a le programei, raru, chiaru, ca se le intieluga bine, apoi se'i intrebe si se le cera cate unu respunsu curat si respicatu la fiacare punctu.

Pecatu ca amu intratu in érna, ca-ci adunari de acestea electorală aru fi tocma acuma venite mai bine, candu asupra memorandului s'au incinsu certele inca si intre o parte a pressei din Vien'a cu cea din Budapest'a; intr'aceea nici pana in primavara nu este o vietia de veci, ci numai vreo cativa luni; apoi acestu mare processu nationale pote se mai tina inca cu anii; ca-ci cu catu pressiunea din afara este mai violenta, precum si este in realitate, cu atat cresce si reactiunea contra ei in proportiune dirépta.

S'ar potea convoca mai tardi si o noua conferinta generala, sau si o adunare multu mai numerosa de alegatori, compusa totu din persone alese si respectabili. Inse si pana atunci mai stă la dispositiunea press'a periodica, prin care alegatorii din tota colegiale isi potu manifesta pe facia aprobară sau desaprobară din partea loru, a postulatelor si argumentelor coprinse in memorialu, sau in cele patru diarie politice romanesci din acestea tieri, sau daca nu li s'ar permitte aici acasa, ci apoi larga este Europa, organele sale periodice inimi. Cei cari aproba si cei ce nu aproba, se si manifeste ca barbatii seriosi parerile loru pe facia, cu convictiunea ce voru fi avendu, ca-ci pentru aceea noi intre noi nicidcum nu avemu se ne urim nici se ne tocamu in capu. Libertatea si lealitatea se fia luminatiorile nostre in acesta luia fatala pentru existentia.

Pana una alta, noi la anathem'a oficioasa din Maramurasiu mai observam.

4. La asertiunea ca „nu ne potem plange nici de aplicarea in functiuni.”

Spre a nu fi reu intieles, premittemu acilea doue impregiurari: a) Ca conferentie celor 153 delegati nici-decum nu ia trecutu prin minte, ca se pretinda dela cineva aplicare in functiuni de individi romani, numai pentru-ca aceia aru fi romani; de parte dela noi o pretensiune ca acesta, in sine nu numai absurdă, dara si pericolosa pentru insusi poporul romanescu. Cu totul altele sunt causele de cea mai mare gravitate, pentru care conferinta votase p. 3 din programa asia precum ilu vedem formulat; b) ca noi nu tinem de nici-o fericire nationala inbuldirea individilor la deregatorii publice, fia de statu, fia municipali, sau si comunali; era in catu pentru individi de nationalitate romanescă aplicati anume de 15 ani incóce sub actuala sistema, in locu de a'i felicită in positiunea loru, mai virtosu ii compatim in partea loru cea mai mare. Amu sustinutu acesta inainte cu 3 si cu 5 ani, o sustinemu si astadi si ne obligam a o ilustra cu numerose exemple. Pentru cei mai multi functionari dintre cei mai

mai intelligenti si mai laboriosi, positiunea loru actuala este unu exilu, o pedepsa, o scurtare de vietia, tortura necurmata prin spionagiu, chicane, prepusuri intru atat, catu cineva le-ar putea aplică cu totu dreptulu cuventele dise fericitului Ioanu Maiorescu la Vien'a de catra unu magnatu austriacu. „Scii ce dle J. Maiorescu? Astazi caușa dvōstra stă asia: că se considera de crima a se fi nascutu cineva romanu” (Wissen Sie was Herr Maiorescu: Ihre Angelegenheit steht dermalen so, dass es als Verbrechen gilt als ein Rōmane geboren zu sein.) Nu mai dicem niciun de miserabilile salarii, cu care sunt platiti astazi functionarii publici in Ungaria si Transilvania, in proportiune cu pretiurile exagerate ale celor mai multe obiecte de traiu, de vestimente si ale locuintelor, precum si in consideratiunea positiunei loru sociale. Acestu adeveru patentu se ilustra prea de ajunsu tocma acuma cu numerosele petitiuni si deputatiuni ale functionarilor statului inaintate la Maies. Sa si la dieta pentru meliorarea salarielor. Catova mii dintre ei sarmanii, toti cu familii numerose, ingropati in datorii, altii cu tota stricta economia abia au mamaliga de ajunsu in casele loru; anume cei dela orasie mari suferă nespusu de greu.

Asia dara noi nu ca pismuim positiunea si rangulu dieciloru de mii de functionari magari, si nu ca amu voi se fia o parte din ei scosi, ca se intre romani in locul loru, ci aplicarea functionarilor romani se pretinde din alte cause, pe care lumea nepreocupata trebue se le afle juste. Are dreptu poporul romanesc: a) se cera pentru sine functionari, carii se'i cunosc perfectu limb'a lui, ca si elu ii platesce din milioanele catu intra si din pungile lui in tesaurul statului; b) elu are dreptu a obliga pe o parte a individilor educati si instruiti din avere sa, ca se faca servitii personale pentru plata mai buna ori mai subire, patriei si poporului, cu pen'a sau cu arm'a, in tota ramurile vietiei publice.

Dara apoi onor. ddni Mihalca, Vincze et Cons. se ia schematismul tieriei in mana, sau pe alta cale se numere pe functionarii de nationalitate romana, se numere separata si pe cei de nationalitate magiara, apoi pe cei adusi din alte tieri si aplicati cu plati grase, in tota regiunile locuite de romani, se compare cifrele, si numai dupa aceea se cutedie a mai vorbi in numele tuturor romanilor.

Scim ce ni se respunde din Budapest'a: Nu aveti omeni. Curatul asia ni se dicea pana in a. 1848 pre candu in Transilvania intréga abia se aflau vreo 20 functionari de nationalitate romana; era de ex. in Banatu si mai puçini, in Ungaria nici atatia; au venit in se austriaci si dela 1850 pana la 1858 au aflatu numai in Transilvania 172 individi romani, mai toti forte apti pentru functiunile statului, din cari apoi au ajunsu membrii ai gubernului si la curtea imperiala, cativa prefecti de comitate, presedinti la tribunale, altii nobilitati, unii decorati. A venit apoi sistem'a numita a lui Schmerling si au aflatu pana a. 1865 alti 150 functionari romani. Totu asia s'a intemplat si in comitatul Ungariei cu Banatul. Si credeti dv. ca austriaci voru fi aplicati pe romani din nu sciu ce iubire fratișca? Vorba se fia.

Cum se intempla inse astazi, ca de ex. gubernulu n'au mai aflatu nici-unu romanu ca se puna, fia macaru spre a ne scote ochii, in locul repausatilor br. L. B. Popu, Em. Gozdu, Aldulénu, Jonescu, Buteanu, Dim. Moga, Barbu etc. precum nici in alu celor esiti in pensiune, incepandu dela consiliarii guberniali si de curte P. Dunca, Jac. Bologa, Alex. Lazaru, E. Macelariu, G. Anghel, Dim. Moldovanu, secret. gub. Lad. Vaida, M. Popu Grideanu, (mai de curând) Aug. Ladai dela in curte, Piposiu fostu prefectu, Nic. Gaetanu, Jos. St. Siulutiu, prefectu Al. Bohatielu si altii o multime? Si cum vine, ca din atati ingenieri

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie seu linia, cu litere merurii garmondu, la prim'a publicare cate 7 cr., la a dou'a si a trei'a cate 6 cr. v. a. si preste a cea 30 cr. de timbru la tesaurus publicu.

Prenumeratiile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemanturile poste statului, addressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului

„Observatoriul” in Sibiul.

BIBLIOTICA NAȚIONALĂ
BUCUREȘTI

RODĂ

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

si speculative, in cătu amu ajunsu că profesorii mai solidi se adressedie epistole deschise către superiorii institutiunei in caus'a acestei literature de piata.

Dreptu aceea că se ne convingemu cum se predau cunoscintiele geografice tinerimei magiare si romane in scăola,* voiu cătă unele passage mai insenate relative la romani, din manuale ce se propunu in gimnasie si in reale, că asemenearea intre publiculu adultu si generatiunile tinere cu atâtă se fia mai evidentă.

Se incepemu dara cu pretinsulu mare geografist Dr. J. Hunfalvy „Geografi'a regatului Ungariei si a tierilor de pe lângă marea mediterana“ tom. I. Budapest'a.

La pag. 46 descriindu comitatulu Satu-mare dice, „că ungurii formă media 2 din 3 parti locitorii, éra romanii, rusii si germanii abia a trei'a parte.“ Nu scim cum va fi numeratu autorulu cartiei pe locitorii acestui comitat, dara sciu că romanii aici si in trecut au avut unu numaru fără considerabilu, éra prin ultim'a arondare adnexandu-se o mare parte a Chiorului cătra acestu comitat, totu comune romanesci din cele mari, numerulu loru a crescutu si mai tare, in cătu de nu voru intrece, de buna séma 'lu voru apropiá pe alu ungurilor. La pag. 54 in descrierea comit. Carasiu ajungendu la Lugosiu dice, „că aici se afla resiedinti'a unui episcopu gr. or.“ Unu barbatu de sciintia, membru alu academieii unguresci si profesoru la universitate, omu care trece de celu ántaiu geografistu magiaru, se nu scia nici macaru atâtă, ce trebuie se scia si celu din urma copilu din scăola, că episcopulu de Lugosiu este gr.-catolicu.

'Mi aducu aminte bine, că pe candu se tinea alegerea de mitropolitu la Sibiuu, unele foi magiare din cele mai seriouse candidau pe fericitulu Olteanu (episcopu) la acea demnitate; semnu vederatu acesta, că scriitorii si diurnalistii magiare nu'si iau nici cea puçina ostenéla a studiá referintiele nóstre sociali, politice si religiose, de unde urmédia apoi, că cadu in erori grosolane si neesactitati.

La pag. 78 dice Hunfalvy, că pe teritoriulu Ungariei locuescu 15 milioane suflete, cari de si nu vorbesu toti limb'a magiara, sunt totusi magiare, de-óre ce sunt membri ai statului magiaru si se impartasiescu de darulu constitutiunei magiare.

Astfelui dupa Hunfalvy nationalitatea o dă la ómeni loculu nascerei si constitutiunea tierii; dupa densulu e destulu că cineva se locuésca in Franci'a si apoi se fia francu, sau in ori-care alta tiéra si apoi se faca parte din nationalitatea acelei tieri. Noi inse credem, că nationalitatea unui individu o dau parintii, nascerea si educatiunea.

Totu pe pagin'a amintita, mai josu, scrie unu altu neadeveru neertatu pentru unu fiu alu patriei care trece de omu eruditu si inca membru alu academieii magiare, carele anume in scrierile si diatribele sale propagate contra poporului si nationalitatiei romanesci, trece la magiari de infalibile, „că serbii si romanii preste totu sunt greco-orientali, rutenii gr.-catolici etc.“

In passagiulu acesta autorulu vorbindu in genere despre confessiunile Ungariei, despre romanii gr.-catolici nu face nici-o amentire, si totusi la Blasiu, Oradea-mare si Gherl'a amintesce resiedintele episcopilor gr.-catolici. Nu cumva archidiices'a gr.-catolica si cele doue episcopii greco-catolice sunt locuite numai de ruteni? Adeca Transilvani'a intréga et Partes au devenit dintr-o data si inca tocma prin Hunfalvy tieri russificate? Bravo geografu ungurescu, brava carte de specula! Bravo membru alu academieii!

La pag. 88 vorbindu despre cetatile Romaniei dice, „că in Romani'a nu gasim orasie edificate regulat si curate, ci acele sunt asemenea satelor de pe campi'a ungurésca, numai că sunt mai murdare, ospetarii si cafenele sunt inca si mai necurate.“

Noi scim că orasiele Romaniei mai alesu cele de pe lungulu Dunarei sunt orasie comerciale, cari prindu a se direge dupa stilulu orasielor europene, si credem că totu voru fi asia curate că orasiele unguresci Szolnok, Halas, Félegyháza, Mező-Tur etc. unde innoti in glodu pâna in genunchi.**)

*) Adeverata predare sau pradare (lat. Praeda, ae, de unde praedatoris, predatoriu, care in Romani'a este sinonimu cu hotiu si talchariu de codru, la noi cu risipa si risipitoriu; s'au introdusu inse in Romani'a in locu de prelegera, propunere, invetiare, instruire.

Red.

**) DVóstra căti amblati mai desu la Pest'a, nu ve pregetati a intrebă candva pe dnulu Hundsdörfer daca a cantatu elu vreodata:

Pesten jártam iskolában,
Térdig usztam a nagy sárban etc.

Pe pag. 90 vorbindu totu de Romani'a dice, „că Munteni'a si Moldov'a au fostu óre-candu tieri vasale ale regatului Ungariei.“

O frasa acésta pronuntiata cu multa usiorintia si superficialitate de scriitorii magiare, care vedesce o crasa ignorantia si lipsa de studiu. Sunt fără curiosu se sciu, candu au cucerit regii Ungariei Romani'a si Moldov'a. Eu insu-mi me ocupu de mai multi ani cu istori'a patriei, dara nu potui dă pâna acum de acelu timpu. Nu se poate inse negă, că regii Ungariei au avut totudeuna intentiuni de cucerire, dara că acele au remasu numai pium desiderium, ceea ce se poate vedé din urmatóriile: Nu cumva Carolu Robertu a cucerit Munteni'a pe la a. 1330 pe candu a fostu batutu in tînutulu Meedintilor de Mihaiu Basarabu asia de tare, in cătu numai in vestmente schimbate a fostu in stare a'si salvă vieti'a? (Turócz Cron. Hung. pars. II. c. 97.)

Au dora Ludovicu I. a facutu cuceriri pe la anulu 1369 in Romani'a, candu fu batutu de Dragomiru Vlaicu in munti, in cătu Apor voda alu Transilvaniei, Vass si altii au remasu morti in acea lupta? (Thurócz Chron. Hung. pars. I. cap 38 si Kőváry László tom. II. pag. 25).

Au dora Sigismund regele Ung. a cucerit Munteni'a, candu fu invinsu la muntele Pasarea 1395, in cătu abia isi scapă vieti'a prin palatinulu Gara? (Thurócz Chron. Hung. P. 6 c. 17).

Dora regele Mathia (romanu) a cucerit Moldov'a pe la 1467 in lupt'a dela Bai'a contra lui Stefanu celu Mare, unde in lupta crunta isi perdu 10 mii de ómeni, elu insusi raniti si rusinatu fugi la Brasovu si de acolo la Bud'a? (Magyar oszág története Ribáry Fer.).

(Va urmă.)

Sinodulu diecesanu de Oradea-mare.

(Urmare si fine.)

Si acum se ne apropiamu de finea acestui raportu fugitivu, unde credu că se voru recorí si ânimele lectorilor de o bucuria suprindietória.

Eramu in sessiunea ultima (inainte de ceea a inchiderei solemnne a sinodului), si eră vorb'a despre ascurarea materiale a esistentiei gimnasiului din Beiusiu, pentru care scopu s'ar recere unu fondu de celu puçinu 200,000 fl., pe candu in realitate acela e numai de 113,000 fl. Ilustrulu episcopu scolandu-se dechiară in faç'a sinodului, că precum a suplinit dela intrarea sa in acésta diecesa din alu seu tóte neajunsele acestui gimnasiu, le va imprimi tóte acele si pe viitoru; că-ci cu colectele intreprinse nu e sperantia se se poate ajunge scopulu dorit. Ba a enuntiatu mai multu: a dechiarat adeca totu in faç'a sinodului, că s'a ingrijit si despre aceea, că esistenti'a gimnasiului de Beiusiu se fia perfectu asecurata si dupa trecerea Sa din vieti'a, si asia sinodulu in acésta privintia se'si depuna tóta grij'a. Mai in colo espunendu cătă dorere a simtitu, candu a auditu, că dupa mórtea antecesorilor sei s'au datu la toba tóte cătă se aflau in resiedinti'a episcopésca, cum se inbuldau spre batjocur'a si rusinea diecesei licitanti semiti, cutriderandu incapere resiedintiei; — „astfelui de batjocura si rusine nu voiescu se se mai intempe in viitoru“, dise generosulu archiereu; „deci eu predau si dechiaru totu mobiliarulu, tóta inzestrarea resiedintei episcopésca, ce am cumperat pe banii mei, de fundu instructu pentru succesorii mei, că se nu se mai intempe licitatiuni in acésta casa.“ Sinodulu emotionatu si petrunsu de atâtă generositate si iubire a iubitului seu archiereu, erupse in aplause si expresiuni de cea mai furbinte si sincera multiamita; era bravulu directoru alu gimnasiului

Daca nu a cantatu, se'lui invetie locitorii indigeni betrani de 60—80 de ani.

Curatul asia innotase lumea chiaru si in capital'a Ungariei pâna sub absolutismulu austriacu dintre anii 1850—1860. In orasie mari că Dobritnulu ómenii treceau preste strade, adeca preste balti si noroie, cu asia numite piciorónge sau catarige, adeca prajine cu cărlige. Numai betrani de astadi, ómenii intre 50 si 80 de ani potu se aiba idea exacta despre selbatic'a fisionomia a orasielor unguresci, si a drumurilor. Dóue septemanii era temporu celu mai scurtu, in care ajungeau ardelenii in dile de véra, spre ex. dela Brasovu ori din Secuime la Pest'a. Noi nu escusam intru nimicu ticalosi'a orasielor din Romani'a, dara nu permittemu unui unguru se faga comparativu cu orasie unguresci, era lui Hunfalvy ii aducem u aminte din istoria, că sunt aprópe 200 de ani de candu au esit Turcii din Bud'a, si numai 54 de ani de candu aceiasi au esit din Giurgiu, Braila, Galati etc.; precum si că dela 1716 pâna la 1848/9 in Ungaria nu a fostu nici-unu resboiu mare, nici occupatiuni vrasmasesci, din contra Romani'a fusese devastata in 180 de ani prin 10 resbóie, revolutiuni si occupatiuni.

Red. Obs.

de Beiusiu, rev. Petru Mihutiu in o vorbire elocenta improvisata, dete espressiune cele mai profunde si sincere recunoscintie in numele gimnasiului, in alu diecesei si alu natiunei; că-ci, dise elu, gimnasiulu e unu scumpu clenodiu alu natiunei intregi.

— Cătra celealte fapte generoase mai adaose II. Sa eppulu, că jumetatea speselor membrilor sinodali le va acoperi din burs'a sa, remanendu ceealalta jumetate in sarcin'a casseloru bisericesci.

In 12 Nov. st. n. se tinu siedinti'a solemnă de inchidere in biseric'a catedrale, fiindu de fața si unu publicu insemnatu de ascultatori mireni. Dupa frumós'a vorbire de inchidere a Illustr. Sale episcopului, Mficienti'a sa dnulu prepositu Teodoru Kőváry respundiendu in unu discursu scurtu, in termeni alesi, predete preas. sale eppului o adresa de devotamentu si incredere, subscrisa de toti membrii sinodului, ceea ce preas. sale causă o suprindere pe cătu de placuta, pe atâtă si neasteptata de rar'a Sa modestia. Adress'a se perlese cu voce inalta in audiulu toturor celor de față, éra II. Sa episcopulu dechiară, că va pastră acestu documentu intre cele mai preiose ale sale, nu pentru că dora ar simti, că l'a meritatu, ci pentru că se'i servescă de indemnu spre lucrare in viitoru.

Dupa aceste intrandu S. Sa episcopulu si toti membrii sinodului, subscrisera pe santulu altariu actele sinodali, si dupa binecuvantarea archierescă petrunsi de cele mai sincere si calduróse sentimente de bucuria si multiamire, petrecuta cu liti'a pe II. Sa pâna in resiedinti'a episcopésca.

Potu constatá cu placere, că archiereu mai iubitoriu de turm'a sa, episcopu mai iubuit si mai populariu că Preas. Sa Michailu Pavelu, cu greu se poate află.

Nu cu mai puçina bucuria potu constata si aceea, că 1) in privinti'a organisarei si a relatiunilor eclesiastice, intre Orade si Blasius este contielegere deplina, ceea ce fara detrimentulu intregei provincie bisericesci, nici că poate fi altmintre; 2) afara de 2—3 in totu sinodulu de Orade nimeni a fostu in principiu in contra sinódelor mixte, si 3) că dintre cei ce au votat in contra forurilor protopopesci, dupa sinodu multi 'si bateau peptulu, in cătu de s'ar votat astazi de nou, rev. canonico Lauranu aru avé puçini aseclii.

La miédiadi, dupa ce toti membrii sinodului, in frunte cu S. Sa episcopulu, siediusera la fotografare, se intrunira inca odata la més'a ospitala a bunului archiereu, unde de asta data nu lipsira nici toastele, alu caroru siru flu deschise S. S. episcopulu, inchinandu pentru sinodul si sinodalitate si pentru intregu clerulu diecesei sale; prepositul Köváry inchina intru sanetatea epis copului; protopopulu de Carei, G. Marchisiu, porta unu toastu pentru Esc. Sa metropolitulu Dr. J. Vancea de Butés'a si pentru toti archiereii gr.-cath. romani, cari prin punerea in vietia a concilielor provinciali au pregatit si deschis calea la sinódele diecesane, la noi gr.-cath. atâtă de dorite. Altu toastu immediat a disu pentru bravulu prepositu capitulariu si pentru intregu capitululu; directorulu Petru Mihutiu a inchinat pentru S. S. episcopulu, că pentru alu II-le fundatoriu alu gimnasiului de Beiusiu; dirigintele dominiului epis copescu, Josifu Romanu a beutu pentru sinódele mixte; veteranulu protopopu si canonico onor. Joau Darabant a rostitu pentru sanetatea S. S. episcopului, că regeneratoriului diecesei, unu toastu elegantu in limb'a classica a lui Cicerone. In fine intre alte multe toaste frumóse, se satisfacu si dicalei latine „in silvis lepores, in mensis quaere lepores“; că-ci adeca toastandu canonicul Lauranu si luncandu-l limb'a, in locu de: „mi redicu paharulu“ dise: mi redicu pecatulu, la ce se escă una ilaritate generale, ba unii dintre cei 15 chiaru ii aplaudara.

In 12 l. c. dupa miédiadi si parte in 13 demanétia se departara toti membrii sinodali la ale sale intre dorintie de „revedere la altu sinodu“, ducându de astadata cu sine cele mai bune si dulci suveniri.

Novembre, 20 st. n. 1882.

—u—u.

Diariele de alte limbi despre memorialulu celor 153 delegati ai conferentiei electorale.

Sunt siése septemani de candu acelu memorialul a venit in manile publicului mai ántaiu in limb'a romana, dupa care a urmatu successive si in alte döue limbi aici in patri'a nóstra. De atunci apretiariile cătu favorabili, cătu chiaru si hostili asupra acelui operatu si a auctorilor lui nu mai incetédia. Inainte cu trei septemani noi ne propusaramu că se urmarim si se inregistramu tóte acelea apretiari

si critice in colónele acestui diariu alu nostru. Încercare cu totulu vana. Las' că nici dicee colaboratori nu aru fi in stare de a urmarí cu lectur'a nici pe cele mai de frunte diarie politice fia. si numai din monarhia austro-unguresca, dara apoi unde este spatiul spre a inregistrá tóte disele loru despre acestu pasu facutu de romani? Cá de exemplu vomu aduce numai diarie din cát amu potutu luá in mana de trei dile incóce.

Diariul ministeriale „Presse“ dela Vien'a publică in Nr. seu din 1 Dec. o corespondentia dela BPest'a cu dat'a 29 Nov., intru care infrunta truf'a lui „Pesti Napló“ dicendu'i, se nu se infle asia tare in pene cu frasea, că numai in Austri'a propria ar existe cestiune de nationalitat (Boem'a etc.), éra in Ungari'a nu, că-ci éca sasii, dara éca mai virtosu Romanii, apoi si slavacii si serbii cu publicatiunile loru dela Lipsi'a (Leipzig) intr'unu tomu grosu despre dreptulu publicu alu Ungariei, intru care arata la lumin'a dilei, că de candu este acelu statu, unitate nationale cu unitate de limba nu a existat intrenșu si nu va existá in veci, că-ci aceea nu e nici-decum conditiune a existentiei statului.

Focu se facu „Pesti Napló“ din acésta causa asupra „Pressei“, in cátu o acusa de perfidia, ca-ci violédia prin acésta contractulu dualisticu. La „P. Napló“ se alatură Kossuthianulu „Egyetértés“ in modulu seu.

Éca si „Kolozsvári Közlöny“ cu impertinentiele sale usitate, sarindu in capulu romaniloru.

In acelasiu timpu „Magyar Polgár“ din 3 Dec. ia cunoscintia pe largu despre insuractivulu articlu primu publicatu asupra memorandului in „Romanulu“ din 13/25 Brumariu. Acelasiu „M. P.“ publicase inainte de aceea o critica istorica, inse nespusu de superficiala, din care lipsesc tocma critic'a.

„Siebenb. d. Tageblatt“ din Sibiu dupa cei cinci articlii de deunadi publicati cá recensiune, in 4 Dec. pune in cumpana invectivele din 2 Dec. ale lui „P. Napló“ si le critica.

Intre acestea „Narodne Novine“ si „Pozor“ ambele diarie slave din capital'a Croatiei, se luara la disputa asupra memorandului romanescu. „Pozor“ crede, că deslegarea cestiunei romanesci pote se ésa in favórea romaniloru, care apoi va folosi si croatiloru intre impregiurările in care iau impinsu ungureni. „N. Nov.“ nu crede acésta din, causa mai virtosu, că anume romanii din Transilvania prea aru fi „Lasa-me se te lasu“, nu aru fi prudenti nici consequenti in politic'a loru, s'aru si simti parasiti de tóta lumea. Cam pe jumetate cam pe a trei'a parte are dreptu „Nar. Nov.“, se nu'si pregete inse vreunu colaboratoru de ai sei a vení numai pe 7—8 dile si a studiá cestiunea aici la faç'a locului, prin autopsia, se vedemu apoi cum va mai vorbi. Pàna atunci noi ii multiamu de consiliu, bunu, dara ceea ce cugata N. N., aici la noi nu se mananca. Elu crede că romanii au remasu singuri singurei. Se insiéla; tóte popórale monarchie cu exceptiune numai de dóue, sunt cu romanii, nu din sympathii, ci din bine intielesulu interesu. Se scótia adversarii pe romani in scartu, numai pe dicee ani, se vedemu pe cine voru pune in loculu loru.

Inca o lovitura grea si perdere nationala ni se face cunoscuta prin acestu

Necrologu.

Subscrisii cu ânima frant'a de dorere facemu cunoscute consangeniloru, amiciloru si cunoscutilor, cumcă

Augustu Horsia,

advocatu si notariu publicu regescu in Sighisiór'a, in urmarea unei paralisi de creri la 2 Decembre 1882 demànétia la 4 óre, in anulu 42 alu vietiei sale, alu 7-le alu fericitei sale casatorii, si-a datu nobilulu seu sufletu in manile Creatoriului.

Imortamentarea se va face dupa ritulu bisericei gr.-cath., la 6 Decembre 1882, la 3 óre d. m. din biserica gr.-cath. din Sibiu.

Fia-i tierin'a usiéra si memoria bine-cuventata!

Elena Horsia, nasc. Moldovanu, socia Joane Hentesiu, asses. consist. si parochu gr.-or. in Ocn'a-Sibiului cá unchiu, cu famili'a: Ioanu, Maria, Elia, Paraschiv'a, mar. J. Duma, not. in Orlatu, Isai'a si Gedeonu. Aleșandru Romann, prof. univers. si dep. cu socia-sa Leontin'a Balomirianu. Josifu Romanu, advocatu, cu fia-sa Veturia, maritata Dr. J.

Neagoe. Antoniu Schiau, fisc. reg. cu socia Constantia nasc. de Dunc'a, Veri. Elena Fabianu, nasc. Hentesiu, matusia, Georgiu Horsia, cu soçi'a-sa. Melitonu Horsia, cu socia-sa. Elia Horsia, frati. Anna Comanu, nasc. Horsia, sora. Maria Loy, nasc. Neagoe, verisiora.

Unu altu memoriu bisericescu.

Se pare că in tierile anticei Panonii si ale anticei Dacii ajunseram intr'o epoca a memorilor sau a memorandelor, nu numai politice si national-economice, dara si religiose, bisericesci. Noi nu ne miram de acésta aparitiune, că ea este o necessitate a timpului nostru. Press'a periodica multiplicata in milioane de forme, alerga, sbóra in tóte clasele societatii omenesci, duce inse in partea sa cea mai mare sciri efemere, momentane, fragmentarie, idei fugitive, adesea forte superficiali si confuse. Memorialele au de scopu a concentrá idei si cunoscintie, asupra carora lectorului se i se dea ocazie de a cugetá mai multu si in serie mai logica, apoi a le si realisá. Totu acesta este si scopulu urmatorului:

Memoriu
cetitu de preas. Eppu Melchisedecu in siedinti'a
santului sinodu din 10 Nov.

Inaltu preasantite Stapâne,
Preasantitiloru Parinti, si
Domnule ministru,

De multu mi-am pusu eu acésta intrebare: pentru-ce tóte natiunile, fia barbare fia civilisate, totudeuna au avutu si au religiune, o biserica, unu clerus, sau o classe de ómeni pusi in serviciul religiunei? Si éta ce conviction am dobèndit. Omulu pentru-cá se pôta traí in societate, că fintia rationala si libera, si cá societatea omenescă se prosperedie si se procure fiacarui membru alu ei o parte din acea prosperitate comuna, are trebuintia, mai ántaiu de tóte, a fi pusu in legatura morala cu Creatoriulu seu, Domnedieu, dela carele elu se se inspire in cugetarea vietiei si cu a carui voingtia si legi eterne elu se conformedie lucrarile sale omenesci, asia cá elu se presente in sine dupa potinti'a sa chipulu si asemenarea lui Domnedieu pe pamentu. Cu alte cuvante: In omu trebue se se desvólte mai ántaiu de tóte simtiulu religiosu si conosciunt'a morală, carea se pôta dirige la binevoingtia si lucrarea omului in viétila si se'lu ferésca de rele, care ducu la perdiare si individulu si societatea. De aceea odata cu societatea s'a instituitu si biserica, cá depositara a invenitamentului religiosu si moralu, precum si clerulu, cá dascalu, carii se propage si se desvólte in societate simtiulu religiosu si principiele morale, de care societatea are trebuintia pentru desvoltarea si prosperarea sa.

Éta dara, mi-am disu, care este rolulu bisericei si alu servitorilor ei in societate: Dascalu in sfer'a religiunei si a moralei. Éta pentru ce Domnulu Christos a disu Apostoliloru: Voi suneti lumin'a lumei, voi suneti sarea pamentului. Unde nu'i lumina, totulu se intuneca; unde nu'i sare, acolo vine putrediuenea.

Totu ómenii geniali, toti organizatorii si reformatorii societatilor omenesci au recunoscutu, că omenirea nu pote prospera altfelui, decâtavendu de basa a activitatiei sale credinti'a in Domnedieire, credinti'a in nemorirea sufletului si in viétila eterna dupa mórtea corporului; că dupa mórté fiacare omu are se dea séma creatoriului seu despre faptele ce a seversit in viétila actuala; că faptele omenesci trebue se fia conforme cu voingtia si cu legile stabilitate de creatoriu in natura. Pe aceste credinti se basédia legile si institutiunile cele binefacatóre ale societatii. Fara densele nu este in stare nimeni a guberná omenirea; ea devine selbatica si feroce, perde chipulu si asemenarea lui Ddieu. Acésta convingere a toturoró ómeniloru profundu cugetatori este si a fostu totudeuna asia de poternica, că ei n'au incetatu a sustiné cu tóte poterile loru prestigiulu religiunei si alu moralei. Asia, domnitorii, cátu si particularii, au înfiintat pretotindenea biserici, le-au înzestrat cu midiulóce materiale, pentru a inlesni cátu se pôta mai multu propagarea adeverurilor religiose si morale. Au înfiintat monastiri, că centruri de cultura religioasa si morală, unde necontentu se se pôta formá dascalii, cari se propage religiunea si moral'a. S'au sirguitu a ridicá si sustiné prestigiulu clerului, că elu, cátu mai neimpedecatu si mai cu dragu se pôta implini gréu'a missiune de predicatoriu alu religiunei si moralei. Si in adeveru, biserica pretotindenea a fostu unu poternicu motoru alu civiliza-

satiunei si desvoltarei omenirei, mai cu séma in statele crestine.

Totu de acésta socotintia au fostu si romanii, dela mare pàna la micu, in tóte epocele existentiei nóstre nationale. Cele mai vechi, mai numeróse si mai însemnate monumente nationale ale nóstre sunt monastirile si bisericele. Nu este nici-unu locu, in care sunt grupati romanii, fia orasiu, fia satu, fia unu catunu chiaru micu, unde se nu se inaltie un'a sau mai multe biserici cu cele de trebuintia pentru serviciul religiosu. Domnii, boierii, neguigatorii, mosinenii, tieranii muncitori, toti pare că s'au intrecutu a'si pune obolulu loru in serviciul Domnedieirei, pentru binele omenirei. Prin credinti'a loru religioasa, propagata de biserica, s'au inspirat ei in faptele loru eroice, si in suportarea greleloru ispite, nenorociri si primejdii, ce au cursu multi secoli asupra natiunei nóstre. La ei ide'a de nationalitate a fostu contopita cu religiunea. Monastirile cu deosebire au fostu iubite si respectate de toti. Ei acolo capetau nòue forte morale intru suportarea nevoilor si greutatiloru. Ele multu timpu au fostu la noi scóle de pietate si moral'a crestina. Ele ne-au datu pastorii cei mai însemnati ai bisericei: mitropolitii si episcopii, cari mai totudeauna au fostu modelle de virtuti crestinesci; ba unii dintre densii s'au distinsu chiaru si prin cultur'a intelectuala, si s'au facutu motorii culturei nóstre nationale. Acésta mare baza morală a societatiei, — credinti'a religioasa, cu care s'a ilustratul tiér'a nóstra si stramosii nostrii, esista si astazi in convingerea marei majoritatii a poporului nostru in tóte clasele. Dovada avemu, că si acum, cá si in trecutu vedem necontenit ridicandu-se templuri frumóse, la care cu placere contribue toti dela mare pàna la micu, si prin orasie si prin sate. Dara ceea ce ne lipsesc este dascalu'a biserică, adeca predic'a religiunei si viétil'a conforma cu principiele morale ale religiunei crestine, mai ántaiu de tóte in cleru; că-ci elu trebue se fia in acésta privire lumin'a lumei si sarea pamentului. Acésta lipsa este cu atatu mai vedita, cu cátu in timpulu nostru ideile subversive ale unor nenorocite doctrine nòue si neumane capeta pe tóta dio'a mai multu terému in tierile cele culte, si de acolo fara nici-o trebuintia a societatiei nóstre, se furisiédia si la noi, si acaparédia mintile si ánimile, mai alesu tinerimei neesperiente, care firesce este iubitóre de novisme.

In acésta positiune amerintiatore, nu e destulu, că clerulu nostru se stea in positiunea sa clironomisita din trecutu, de a urmá numai prescriptiunile pentru seversirea cultului divinu prin biserici, si apoi a'si cautá de ale sale proprii interese. Clerulu romanu trebue se aiba convingerea, că mai ántaiu de tóte elu este urmasiu alu apostoliloru, elu, că si densii, trebue se predice religiunea in scóla, in biserica, in adunarile particulare, se o apere, se dojenescă, cum dice apostolulu, pe cei neintelepti cu vreme si fara vreme, si in totu loculu, si se dea in viétila si faptele sale exemplu pe cátu de devotamentu religiosu, pe atata si de inalta moralitate evangeliica, că vediendu ómenii faptele lui cele bune, se marésc pe Tatalu cerescu, precum dice sant'a Evangelia, si se se indemne si ei a urmá exemplulu celu bunu.

Se intielege că preotulu, că se pôta stá cu demnitate pe acésta inalta trépta a positiunei lui, inalta si primejdioasa, trebue se fia cu multa ingrijire preparatu, instruitu si educatu. Trebue se fia, cum dice apostolulu, inarmatu cu tóte armele lui Ddieu, cu alte cuvante, ii trebue o mare cultura intelectuala si morală, cu deosebire teologica si disciplinara. De aceea vedem in tóte Statele crestine civilisate, alaturea cu alte institute de educatiune si instructiune, scóle si institute teologice, sub deosebite numiri, pentru instruirea si educarea speciala a clerului.

(Va urmá.)

Sciri din afara.

— In Turci'a dupa-ce arestara pe cátiva barbati de statu, precum se dice, din caus'a unui complot nou, exilara 120 de femei circasiane din haremulu sultanului, desfintiara si o garda imperatresca exilandu pe oficiari si soldati, apoi se inchigă din nou unu altu ministeriu, că se tina si acela de joi pàna mai apoi. Scurtu, in Cpole pare că aru domní strigo, nu ómeni.

— In Egiptu pe bietulu Arabi-pasia ilu condamnara in cátova minute la mórté; indată apoi viceregele schimbă sententi'a in exilu pe viétila. Ce tragi-comedia!

— Din Germania vinu sciri cele maj fioróse despre ploj necontentite si exundari neaudite.

372 Cetati că Frankfurt, că Hamburg și altele multe, cum și tânturi intregi se vedu înnecate în parte mare. Sate intregi desființate, mulți oameni înnecați, daune de dieci de milioane, văiate și amaru pe totu cursulu riurilor mari și mici. Față cu acestea furii ale elementelor politică tace că și amutita.

Concertu.

Avuramu după o lungă pauză erași placerea se asistam la unu frumosu concertu ordinariu alu „Reuniunei romane de cantari din Sibiu”, care s'a datu Domineca in 3 crt. in sal'a „Reuniunei germane de musica” din locu.

Venise si de astădată unu publicu numerosu si alesu, impacient de a gustă placerile musicale, pe care i le promiteau cele 8 numere ale variantei si bine arangeatei programe, publicata si de noi in unul din numerii precedenti ai acestui diariu.

Recunoscem cu o deosebită placere, că in generalu si acestu concertu ne-a datu probe necontestabile, in tōte privintele, despre imbucuratōrele si realele progresse ce a facutu „Reuniunea nōstra de cantari”, in relativu scurtulu timpu, de candu se afla sub conducerea bravului si zelosului seu dirigentu actualu, dnulu George Dima. Corulu care de astădată a fostu mai numerosu si mai poternicu că la concertulu precedentu, si-a esecutatu numerii sei cu precisiune si petrundere laudabila, ce fara indoiela s'a potutu castigă numai in urm'a unui studiu seriosu, intensivu si alu unui zelu de votat. Intre altele, viu aplaudate au fostu cele dōue cantece vechi romaneschi „Sermana frundia” si „Remai sanetōsa”, arangeate pentru coru micstu de dnulu G. Dima. O profunda si serbatorēsca impressiune a facutu asupra publicului introductiunea si corulu de barbati, cu solo de basu, cantatu de dnulu Petru Ciora, din oper'a „Norma” de V. Bellini, cum si cele dōue cantari religiose pentru coru micstu „Angerii intrarea Preacuratei vediendu” de G. Dima si „Ave verum” de W. Mozart.

Eminentu si cu o intonare clara si pură au fostu cantate cele trei duette, din punctulu 4 alu programei, de favoritele iubite ale publicului nostru dn'a Ana Moga si d-nisior'a Elena bar. de Popp. Ambe aceste dōue elegante cantaretie, ale caror voci dulci, simpatice si insinuatōre erau escelentu dispuse, au seceratu aplausele cele mai freneticu, repetite si multu meritate ale publicului recunoscatoriu. Animatele simitōre si sufletele poetice, de care gratia ceriului, totu se mai afla pe ici pe colea, au fostu adēncu emotionate prin frumseti'a, sinceritatea si stilulu acelu simtiementu de o doioasa si visatōre melancolia, cu care au scintuit se esprime si se interpretedie cele doue privighetori, dorerōsele suspine din poesi'a lui H. Heine, atât de expressiva si elocenta candu dice:

„Asiu vrea că dorerile mele,
Versate 'ntr-unu singuru cuventu,
Se le potu aruncă la zefiri,
Se le duca pe aripi de ventu!...“

Noi aci nu facem critica nici recensiune, ci o simpla si nepretentiōsa dare de séma. Se nu ni se ia deci in nume de reu, daca nu ne marginim numai pe lāngă acea rece obiectivitate, plina de pedanterie, ce este fortia particulara a routinei, ci ne place a ne oprī si la impressiuni individuale, care sunt profitulu moralu alu celui ce asculta nu numai cu organulu audiului, ci se incercă a'si dā contu si despre resunetulu ce'lui afila sau ilu redesăptea cele audite in ánim'a si sufletulu seu, ceea ce cum crede, nu este identicu.

Insufletitu a cantatu dsiōra Maria Rosca cele doue cantece: „Tu care esti...“ si „Morariulu si riulu”, de F. Schubert, din punctulu 2 alu programei. De astădată jun'a cantaretia avu a se luptă si a invinge o regretabila indispositiune a placutei sale voci, ce speram că a fostu numai pasagera. In „Cantulu de jertfa“ pentru o voce (basu) de L. v. Beethoven s'a distinsu si a primitu repetitive aplause dn. J. S. Popa, teologu in seminariulu „Andreiianu“, prin voluminōs'a, poternic'a si multu simpatic'a sa voce, care prin unu studiu rationalu si unu exercitii neintreruptu, indreptatiesce pe posessorele ei a'si promite pentru viitoru succese prea frumōse, daca va fi ajutat de cei chiamati asia, precum o merită.

Music'a de acompanimentu, in recursulu concertului, o au esecutatu alternativu gentil'a nōstra pianista dn'a Minerva Brote si dn. George Dima, dirigentulu reuniunei de cantari, pe care ilu rogamu, se primésca sincerile si caldurōsele nōstre felicitari pentru succesulu ce l'a obtinutu si cu acēsta ocasiune.

i-g-b.

Bibliografia.

Memorandum celor 153 membrii ai conferentiei alegatorilor romani publicatu aici in Sibiu in tōte trei limbi ale patriei se afla depus spre vendiare la librari'a W. Krafft, costa din fiacare limba trimis u post'a 1 fl. si porto numai 5 cr., sau in afara 2 franci 50 centesime, computandu-se adeca agio in locu de porto, care aici se ia de fiacare exemplariu pentru strainetate cate 12 cr. v. a.

Observam in se, că din textulu romanescu se mai afla inca numai 121 exemplarie aici pe locu; de aceea toti acei domni amici ai causei, carii au luat asupra-le mai multe exemplarie sunt rogati, că daca le au mai remasă de prisosu, se binevoiesca a le remittă catu mai curendu, pe lāngă comptu in regula.

— Column'a lui Traianu. Revista mensuala pentru istori'a, lingvistic'a si psichologi'a poporana sub directiunea dlui B. P. Hasdeu. Nr. 7—9. Iuliu—Septembre 1882. Nōua seria. Anul III. Redactiunea si administratiunea se afla in curtea bisericei Michaiu-voda si la tipografi'a academiei romane. Abonamentele se primesc numai pe anu: 20 lei pentru Romani'a, 30 franci pentru strainatate. Bucuresci, 1882. Tipografi'a academiei romane (laboratori romani). Strad'a academiei Nr. 26.

Sumariulu Nrului 7—9: Dr. Brandza: Limb'a botanica a tieranului romanu. B. P. Hasdeu: Doin'a. Originea poesiei poporane la romani. Climescu, Curpanu, Petrovă si Patu: Din obiceiele juridice ale poporului romanu in districtulu Bacău. N. Densusianu: Monumente pentru istori'a tierei Fagarasului. G. Chitiu: Cuventele crestine in limb'a romana. Note filologice. B. P. Hasdeu: Manuscriptulu romanescu din 1574 aflatioru la London in British Museum. N. Ionnescu: Numiri vulgare de plante in limb'a romana, culese din cantonulu Grijunilor in Elvetia. P. Ispirescu: Comanu Venatoriulu, basmu poporanu din Ilfov. B. P. Hasdeu: Archivulu din Genova. Documente relative la istori'a romana. B. P. Hasdeu: Voinicame si misielame. Istor'i'a unui sufixu romanicu disparutu din limb'a romana. B. P. Hasdeu: Inca „sglobiu”. Zilotu Romanulu: O cronica inedita a Tierei-Romanesci dintre 1800—1821. I. Bianu: O vechia tiparitura romanescă necunoscuta. T. Gestione: Archangelulu Michailu. O istoriéra poporana din Prahov'a. G. Chitiu: De unde vine dicatōrea „de candu plăoa carnati”? B. P. Hasdeu: Superarile artistice ale lui Neagoe Basarabu. O scrisoare inedita din archivulu dela Sibiu. Cronica.

Pretiurile cerealeloru
si altoru obiecte de traiu au fostu la
5 Decembre st. n. in Sibiu:

Grâu, după calitati	1 hectolitru fl. 5.80—6.60
Grâu, amestecat	1 " 4.60—5—
Secara	1 " 4.20—4.60
Papusioiu	1 " 4.—4.40
Ordiu	1 " 4.—4.40
Ovesu	1 " 2.—2.40
Cartofi	1 " 1.40—1.60
Mazare	1 " 8.—10.—
Linte	1 " 12.—14—
Fasole	1 " 5.50—6.50
Lardu (slanina)	50 Kilogram. 85.—90.—
Untura (unsore topita)	50 " 78—78
Carne de vita	1 " 42—46
Oua de 1025

Cursuri de Bucuresci in Lei noi (franci).

30 Octobre st. n. 1882.

Fonduri de Statu:

Actiuni:

Banca Nationala (500 l.)	325.—
Societatea „Dacia-Romania“ (300 l.)	405.—
Banca Romaniei (500 l.)	—
Soc. cred. mob. rom. (500 l.)	—
Soc. rom. de construct. si lucrari publice (l. 500)	—

(130) ;

Conspectulu
operatiunilor institutului de creditu si de economii „ALBIN'A“. in lun'a Novembre 1882.

Intrate:

Numerariu	fl. 59,781.30
Depuneru	" 140,386.79
Cambii rescumperate	" 106,324.80
Imprumuturi hipotecari si alte impru- muturi	" 5,472.85
Interese si provisuni	" 9,716.73
Chiria	" 88.33
La fondulu de pensiune	" 64.88
Moneta venduta	" 27,709.45
Efecte	" 3,213.42
Conturi curente	" 65,766.20
Diverse	" 32,090.81
	fl. 450,615.56

Sibiu, in 30 Novembre 1882.

Visarionu Romanu m. p.,
Directoru esecutivu.

ad Nr. 450/1882.

(128) 3—3

Concursu.

In conformitate cu hotarirea comitetului subsemnatu, se escrie de nou concursu pentru unu stipendiu à 100 fl. pe anu, menită pentru eleve, ce urmădă cursul regulat la vreo scola preparandiala (pedagogica).

Persōnele ce doresc a folosi acestu stipendiu se subșterna cererile loru la subscrisulu **comitetu alu asociatiunei in Sibiu** celu multu pāna la **31 Decembre st. n. a. c.** Cereri intrate mai tardiu nu se voru luă in considerare.

Cererile au se fia insoçite de urmatorele documente:

1. Carte de botezu, in originalu sau in copia.

2. Atestatu scolasticu, care se dovedeșca cualificatiunea receruta pentru a poté fi primita intr'unu institutu pedagogicu, atestatu de pe semestrulu alu 2-lea alu anului scol. precedentu si atestatu de frecuentare de pe anulu curentu, dela directiunea institutului, in originalu sau in copia.

Spre dovedirea celor amintite in fruntea punctului 2 se se acclada la suplica program'a institutului sau adevărearea directorului despre cualificatiunea ce se cere pentru primire.

3. Atestatu de saracia, sau de starea orfana, daca concurrent'a este orfana, datu dela primari'a comunei, subscrisu de parochulu locului si vidimatu de oficiulu politicu respectivu (preitura).

4. Declaratiiunea hotarita, că concurrent'a nu mai capeta din altu locu vreunu stipendiu.

5. Se se arete că aspirant'a este deprinsa in lucruri de mana necessarie de a se invetiá in scolele de feticie.

Concuse intrate dela persoane, ce nu apartinu teritoriului asupra caruia se estinde activitatea asociatiunei transilvane nu se voru luă in considerare.

Din siedint'a comitetului asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, tinuta la Sibiu in 11 Novembre n. 1882.

Jacobu Bologa,

Dr. D. P. Barcianu,

v.-pres.

ad Nr. 455/1882.

(129) 3—3

Concursu.

Venindu in vacanta 6 din stipendiele acordate la invetiacei de meserii in anulu 1879 si 1880, se escrie prin acēsta de nou concursu la 6 stipendii de cāte 25 fl. v. a. pe anu, menite pentru tineri romani, cari viescă a invetiá vreuo meseria, dara mai cu séma rotaria, lemnaria (bardaria), fauraria, mesaria (templaria), cismaria, palarieria, curelaria, sielaria, masineria agricola.

Cererile au a se inaintă subsemnatului **comitetu alu asociatiunei transilvane in Sibiu** pāna la **31 Decembre st. n. 1882** Cereri intrate mai tardiu nu se voru consideră.

Cererile au se fia insoçite de:

1. Carte de botezu, din carea se se vedia că concurrentul este de nascere romanu si că are celu puçinu vîrstă de 14 ani.

2. Atestatu scolasticu, din care se se vedia, că concurrentul are celu puçinu cunoșintele ce se predau in scolele primarie din Austro-Ungaria, si se cunoscă si o alta limba folosita in tiéra, precum magiara sau germana.

3. Reversu dela parinti sau tutori, prin care acestia se obligă, că voru lasă pe fii sau pupilii loru se invetié meseria la care se aplică, pāna candu voru esă sodali cu atestatul in regula.

4. Contractulu, in originalu sau in copia vidimata, ce parintele sau tutorul concurrentului a inchiajetu cu maiestrul, la care invetiacei este primitu spre a invetiá o meseria.

Din siedint'a comitetului asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, tinuta la Sibiu in 14 Novembre n. 1882.

Jacobu Bologa,

Dr. D. P. Barcianu,

v.-pres.

Depuneru	fl. 74,509.61
Cambii escomptate	" 121,135.01
Imprumuturi hipotecari si alte impru- muturi	" 16,727.—
Interese pentru depuneru	" 992.51
Contributiune si competitie	" 20.49
Dividende .	